

KLAGANDE

Custodia Credit AB, 556374-9828

Ombud:
Advokat Magnus Lindstedt
Advokatfirman Cederquist KB
Box 1670
111 96 Stockholm

INSÄTTNINGSGARANTINÄMNDEN

Ink 2006 -02- 08

Dnr

MOTPARTInsättningsgarantinämnden
Box 6752
113 85 Stockholm**SAKEN**

Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti; fråga om överklagbart beslut föreligger

BAKGRUND

Custodia Credit AB (Custodia) bedriver finansieringsrörelse enligt lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Bolagets inlåning från kunder omfattas till viss del av den statliga inlåningsgarantin enligt lagen om insättningsgaranti. Finansinspektionen beslutade den 27 januari 2006 att återkalla bolagets tillstånd att driva finansieringsrörelse och förordnade att beslutet skall gälla omedelbart. Länsrätten förordnade i beslut den 31 januari 2006 (mål nr 1984-06) att Finansinspektionens beslut tills vidare inte skall gälla.

Insättningsgarantinämnden (IGN) har på sin hemsida avseende Finansinspektionens beslut den 27 januari 2006 angett: "Beslutet att återkalla Custodias tillstånd påverkar inte den statliga insättningsgarantin för insättningar gjorda senast fredagen den 27 januari 2006, då beslutet meddelades". På hemsidan finns vidare en länk till ett pressmeddelande daterat den 27 januari 2006 med samma information och en annan länk benämnd "Frågor och svar om Custodia". Under rubriken *Custodia Credit AB har överklagat beslutet. Vad innebär det?* i sistnämnda länk upp-

Dok.Id 106313

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 17106	Krukmakargatan 19	08-720 90 00	08-720 93 00	måndag – fredag
104 62 Stockholm		E-post: lansrattenistockholm@dom.se		09:00-15:00

ges följande: "Länsrätten har beslutat om inhibition av Finansinspektionens beslut, vilket innebär att Custodia i avvaktan på rättsens slutliga prövning av Finansinspektionens beslut får fortsätta att ta emot inlåning och ge krediter. **Observera att insättningar som görs efter den 27 januari 2006 inte omfattas av den statliga insättningsgarantin.**"

IGN har i skrivelse till Custodia daterad den 2 februari 2006 (dnr 06-7) angett huvudsakligen följande. I brev som kom in till IGN den 31 januari 2006 har ni begärt skriftligt besked om hur nämnden tolkar bestämmelsen i 23 § lagen om insättningsgaranti. Som nämnden uppfattar framställan vill ni veta hur nämnden bedömer frågan om vad som händer med insättningsgarantin för insättningar som görs efter det att domstol beslutat att inhibera ett beslut från Finansinspektionen att återkalla ett instituts tillstånd att bedriva verksamhet. Frågor om tillämpning av lagstiftningen som avser rätt till ersättning från garantin respektive skyddet avgörs först i samband med att nämnden fattar beslut om ersättning med anledning av ett ersättningsfall. Nämnden har inga lagliga förutsättningar att lämna bindande förhandsbesked i lagtolkningsfrågor. Med hänsyn till omständigheterna i det aktuella ärendet finner nämnden det ändå angeläget att informera er om nämndens bedömning av er fråga. Enligt IGN:s mening reglerar 23 § lagen om insättningsgaranti vad som gäller i samband med och efter ett beslut om återkallelse av tillstånd. Enligt bestämmelsen följer vissa rättsverkningar av att Finansinspektionen meddelar ett beslut om att återkalla ett instituts tillstånd att bedriva verksamhet. Länsrätten har inhiberat beslutet men inte undanröjt det. Av den aktuella bestämmelsen framgår att endast insättningar som görs fram till dess att återkallelsebeslutet meddelades omfattas av insättningsgarantin. Enligt nämndens tolkning av bestämmelsen omfattar således garantin inte eventuella insättningar som görs därefter. Det framgår varken av bestämmelsens ordalydelse eller av förarbetena till den att en förutsättning för att insättningsgarantin skall upphöra att gälla är att återkallelsebeslutet har vunnit laga kraft.

YRKANDEN M.M.

Custodia överklagar och yrkar att länsrätten upphäver - vad bolaget anser är - beslut meddelat av IGN om att den statliga insättningsgarantin inte skall gälla för Custodias fortsatta verksamhet till följd av Finansinspektionens återkallelse oaktat att återkallelsebeslutet inte har vunnit laga kraft och fastställer att Finansinspektionens beslut att återkalla bolagets tillstånd inte skall innebära någon förändring av den omfattning i vilken den statliga insättningsgarantin gäller för bolaget före det att Finansinspektionens beslut vunnit laga kraft.

Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Custodias inlåning från kunder inom ramen för spartjänsten Kontospar omfattas av den statliga insättningsgarantin enligt lagen om insättningsgaranti. Det är av oerhört stor vikt för Custodias verksamhet, och för sparkunderna, att den statliga insättningsgarantin fortsätter att gälla till dess att återkallelsebeslutet eventuellt har vunnit laga kraft. Det är bolagets mening att det framgår av lagen om insättningsgaranti att garantin gäller till dess återkallelsebeslutet har vunnit laga kraft, och att detta också varit avsikten med lagstiftningen och det bakomliggande EG-direktivet 94/19/EG. Custodia och IGN är överens om att aktuell bestämmelse omfattar även finansieringsrörelse, även om ordet "oktroj" formellt endast omfattar tillstånd att bedriva bankrörelse. Custodia erfor den 29 januari 2006 att IGN eventuellt var av uppfattningen att insättningsgarantin inte gäller för Custodias verksamhet efter att återkallelsebeslutet meddelades. Inledningsvis förutsatte Custodia att detta grundade sig på att Finansinspektionen hade förordnat om omedelbar verkställighet men bolaget förstod snart att IGN stod fast vid sin ståndpunkt även efter det att länsrätten beslutat att återkallelsebeslutet tills vidare inte skulle gälla. IGN:s beslut att den statliga insättningsgarantin inte skall gälla för Custodias verksamhet såvitt avser tiden efter återkallelsebeslutet den 27 januari 2006 framgår numera även av IGN:s hemsida. - När det i lagtext talas om effekterna av en dom eller ett beslut så anger lagtextens ordalydelse alltid just "dom" eller "beslut", inte "lagakraftvunnen dom" eller "lagakraftvunnet be slut". Om lagstiftaren däremot vill behandla effekter som

gäller utan att beslutet vunnit laga kraft så anges "utan hinder av att domen inte har vunnit laga kraft" eller "vilket skall gälla omedelbart" eller liknande. Bolagets tillstånd har inte återkallats i legal bemärkelse i och med länsrättens förordnande att beslutet tills vidare inte skall gälla. IGN har till Custodia uppgett att IGN inte kan annat än tolka lagtexten som IGN har gjort eftersom Custodias sparkunder annars skulle kunna byta från tjänsten Planspar (som inte omfattas av garantin) till Kontospar. Detta stämmer för övrigt inte. Det är anmärkningsvärt att IGN synes mena att den rätta innebörden av lagtexten skall frångås mot förhållandena i just Custodias fall. Det är uppenbart att IGN:s beslut är oriktigt. Såväl lagtext som förarbeten och ändamålet med lagstiftningen talar för att insättningsgarantin måste gälla till dess återkallelsebeslutet har vunnit laga kraft. IGN har tydligt angivit sitt beslut på hemsidan genom ett dokument direkt riktat till Custodias kunder. Det är formulerat i skrift och i högsta grad ett uttryck för att IGN vill påverka Custodias kunders handlande. Fråga är om pressmeddelande och uppgifter på hemsida, precis som i rättsfallet RÅ 2004 ref. 8. - Sedan Finansinspektionen återkallat Custodias tillstånd den 27 januari 2006 uppkom ett starkt intresse hos Custodia att utverka ett beslut från IGN om huruvida insättningsgarantin gällde för bolagets fortsatta verksamhet. Endast därigenom kunde Custodia lämna tydlig information till sparkunderna. IGN fattade beslut (okänt exakt när) om att insättningsgarantin inte skulle gälla, och meddelade det genom att i ett meddelande direkt riktat till Custodia och dess sparkunder uttala "Observera att insättningar som görs efter den 27 januari 2006 inte omfattas av den statliga insättningsgarantin". Eftersom Custodia menade att beslutet var uppenbart felaktigt försökte Custodia inledningsvis förmå IGN att ompröva sitt beslut. IGN har därefter försökt göra det hela till en fråga om lagtolkning genom formuleringarna i sin skrivelse till Custodia den 2 februari 2006. Det kan inte råda någon tvekan om att det är fråga om ett förvaltningsbeslut. Vad gäller frågan huruvida detta förvaltningsbeslut är överklagbart, har Custodia uppfattat att IGN har gjort gällande att nämnden inte kan fatta något överklagbart beslut förrän dess att utbetalning enligt lagen om insättningsgaranti aktualiserats. Detta måste vara felaktigt. IGN:s beslut torde i praktiken ha positiv rättskraft, dvs. den bestämda uppfattning som har kommuni-

cerats via IGN:s hemsida kommer att ligga till grund för IGN:s eventuella prövningar enligt lagen om insättningsgaranti för det fall att Custodia skulle försättas i konkurs. Beslutet är därför överklagbart redan på den grunden. Beslutet är dock överklagbart även om det inte anses ha positiv rättskraft på grund av den faktiska effekt som beslutet har för Custodia. Den genomsnittlige kunden hos Custodia har inte klart för sig att IGN inte anser sig ha fattat något beslut ännu ifråga om hur lagen om insättningsgaranti skall tillämpas på Custodia. Den genomsnittlige kunden uppfattar istället IGN:s beslut som ett slutligt ställningstagande ifråga om insättningsgarantin gäller eller inte. Beslutet är ägnat att uppfattas som bindande, dvs. som att beslutet kan få verkan i enlighet med sitt innehåll om en kund begär utdelning av insättningsgarantin för det fall att Custodia skulle försättas i konkurs. IGN:s beslut har haft den konkreta effekten att Custodia genom uttagsanstormningar har drabbats av likviditetsproblem. För att Custodias behov av rättskydd skall kunna tillgodoses måste därför IGN:s beslut kunna överklagas, vare sig de beskrivna faktiska effekterna för Custodia är att kvalificera som direkta eller indirekta (Ragnemalm, Förvaltningsbesluts överklagbarhet, 1970 s. 249 f.). - Custodia åberopar RÅ 2004 ref. 8 till stöd för sin talan.

IGN har överlämnat överklagandet till länsrätten och uppgivit bl.a. följande. IGN har i en skrivelse besvarat en fråga om tolkningen av 23 § lagen om insättningsgaranti. Nämnden har därvid uttalat sig om hur bestämmelsen kan komma att tolkas för den händelse att ett skadefall enligt lagen inträffar, vilket ännu inte har skett. - Nämnden har inga lagliga förutsättningar att lämna bindande förhandsbesked i lagtolkningsfrågor. För att instituten skall kunna fullgöra sin informationsplikt och korrekt ange vilka insättningar som omfattas av garantin är det inte ovanligt att nämnden tillfrågas i olika tillämpningsfrågor. Detsamma gäller i fråga om det underlag instituten redovisar inför uttaget av den årliga avgiften till insättningsgarantin, som grundas på hur stora de garanterade insättningarna är vid en given tidpunkt. Därtill kommer att nämnden redovisar sina bedömningar för allmänheten som löpande kontaktar nämnden för att få svar på sina frågor om vilka insättningar som omfattas av garantin. Det skulle få allvarliga konsekvenser för näm-

dens verksamhet om sådan vägledning i olika tillämpningsfrågor skulle bedömas som kompetensöverskridande. En tolkning av den aktuella bestämmelsen i lagen om insättningsgaranti på det sätt som bolaget gör gällande ger möjlighet till ett kringgående av begränsningarna av garantisystemet på ett sätt som knappast kan ha varit lagstiftarens avsikt.

SKÅL FÖR BESLUTET

Enligt 22 § förvaltningslagen (1986:223) får ett beslut överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Enligt lagen om insättningsgaranti handlägger IGN frågor om insättningsgaranti.

Av 8 § lagen om insättningsgaranti framgår att rätt till ersättning inträder när institutet försätts i konkurs.

Ersättning enligt garantin betalas enligt 9 § samma lag av IGN.

Av 11 § samma lag framgår att det åligger instituten att informera den som avser att göra en insättning om bl.a. fordran omfattas av garantin eller inte.

Enligt 22 § gäller vidare att i fall då nämnden har beslutat att garantin inte längre skall gälla, institutet skall informera berörda insättare om beslutet.

Enligt 23 § inverkar inte ett beslut om att garantin inte längre skall gälla på insättningar som omfattades av garantin vid tidpunkten för beslutet. Motsvarande gäller när beslut har meddelats om återkallelse av oktroj, tillstånd att driva värdepappersrörelse eller filialtillstånd.

Enligt 24 § får nämndens beslut enligt lagen om insättningsgaranti överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Länsrättens bedömning

I målet aktualiseras i första hand om objektet för överklagandet kan anses utgöra ett beslut, eller en samling uttalanden som utgör ett beslut, och om det i så fall är överklagbart. Kännetecknande för ett förvaltningsbeslut är att det innefattar ett uttalande varigenom en myndighet vill påverka andra förvaltningsorgans eller enskildas handlande (se t.ex. RÅ 2004 ref. 8). Rimligtvis måste dock även råd och

anvisningar i allmänhet syfta till att uppnå viss effekt - annars vore ju sådana meningslösa - utan att alla råd och anvisningar för den skull skall anses som förvaltningsbeslut. Oförbindande förhandsbesked anses t.ex. inte utgöra överklagbara beslut (se t.ex. Regeringsrättens avgöranden RRK R77 2:49 och RÅ 1990 ref. 100). Detta torde gälla även om förhandsbeskeden är materiellt sett oriktiga.

IGN har på en länk på sin hemsida, efter att ha redogjort för att länsrätten beslutat om inhibition, angivit att insättningar som görs efter den 27 januari 2006 inte omfattas av den statliga insättningsgarantin. Frågan är om detta, tillsammans med övriga uttalanden gjorda av IGN, kan ses som ett förvaltningsbeslut fattat av IGN. IGN:s ifrågavarande uttalanden är enligt länsrättens mening att uppfatta som information från IGN:s sida som endast ger uttryck för IGN:s tolkning, såvitt avser insättningsgarantin, av Finansinspektionens beslut om återkallelse och verkningarna av att länsrätten meddelat inhibition, och inte ett överklagbart förvaltningsbeslut. Custodias överklagande skall därför avvisas.

BESLUT

Länsrätten avvisar överklagandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1a)

Christian Groth
chefsrådman

AKA

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND -

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till kammarrätten i Stockholm. *Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.